

สำรวจอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. 2552

1. ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ดำเนินการสำรวจภาวะการเจริญพันธุ์เป็นครั้งแรกในปี 2518 โดยทำการสำรวจร่วมกับสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายใต้โครงการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์ของโลก (World Fertility Survey) ซึ่งเป็นโครงการวิจัยระหว่างประเทศทางด้านประชากร เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมทางภาวะเจริญพันธุ์ของประชากร และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำสำรวจครั้งต่อมาในปี 2528 2539 และ 2549

โดยในปี 2549 สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ร่วมกับกองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัยทำการสำรวจเกี่ยวกับข้อมูลอนามัยการเจริญพันธุ์ของประเทศ เพื่อนำไปจัดทำตัวชี้วัดในการประเมินสถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ของประชากรตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)

สำหรับการสำรวจในปี 2552 สำนักงานสถิติแห่งชาติและกรมอนามัย ได้ทำบันทึกความร่วมมือในการจัดทำสำรวจครั้งนี้ร่วมกัน นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนทางวิชาการจากกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ และวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้ภาพสะท้อนสถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ของประเทศสมบูรณ์มากขึ้น ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดนโยบาย วางแผนดำเนินงาน และประเมินผลงานทางด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อทราบสถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ของประชากรด้านต่าง ๆ ได้แก่ พฤติกรรมต่อการวางแผนครอบครัว ภาวะเจริญพันธุ์ การอนามัยแม่และเด็ก ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ การตรวจมะเร็งระบบสืบพันธุ์ และอนามัยการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น

2.2 เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ โดยเฉพาะการเข้าถึงบริการด้านอนามัย

3. ประโยชน์ที่จะได้รับ

3.1 มีข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินสถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ของประชากร ในระดับภาคและระดับประเทศ

3.2 เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนางานด้านอนามัยการเจริญพันธุ์แบบองค์รวม โดยมีรูปแบบนโยบายการพัฒนางานอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยประชากรได้ครบถ้วน และมุ่งเน้นการเข้าถึงการรับบริการ

4. ขอบข่ายของการสำรวจ

ประชากรที่อยู่ในขอบข่ายของการสำรวจครั้งนี้ ได้แก่ บุคคลผู้อาศัยอยู่ในครัวเรือนส่วนบุคคลทั้งในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ

บุคคลที่เข้าข่ายการสำรวจ คือ หญิงอายุ 15 - 59 ปี และชายอายุ 15 - 24 ปี ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนส่วนบุคคลตัวอย่าง

5. รายการข้อมูลที่เก็บรวบรวม

- 5.1 ลักษณะทั่วไปของสมาชิกในครัวเรือน
- 5.2 พฤติกรรมและทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัว
- 5.3 การสมรสและภาวะเจริญพันธุ์
- 5.4 การอนามัยแม่และเด็ก
- 5.5 ความรุนแรงในครอบครัว
- 5.6 โรคเอดส์ และมะเร็งระบบสืบพันธุ์
- 5.7 อนามัยการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น
- 5.8 ลักษณะของครัวเรือน

6. ระเบียบวิธีการสำรวจ

สำรวจนี้เป็นการสำรวจด้วยตัวอย่าง (Sample Survey Method) โดยใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Two Stage Sampling โดยมีจังหวัดเป็นสตราตัม (Stratum) ซึ่งมีทั้งสิ้น 76 สตราตัม และในแต่ละสตราตัม (จังหวัด) ได้แบ่งออกเป็น 2 สตราตัมย่อยตามลักษณะการปกครอง คือ ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล

ตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง คือ ชุมรุมอาคาร (สำหรับในเขตเทศบาล) และหมู่บ้าน (สำหรับนอกเขตเทศบาล)

ตัวอย่างขั้นที่สอง คือ ครัวเรือนส่วนบุคคล โดยในแต่ละชุมรุมอาคาร/หมู่บ้านตัวอย่างแบ่งครัวเรือนออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วจึงเลือกครัวเรือนส่วนบุคคล ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ครัวเรือนที่มีสมาชิกในครัวเรือนเป็นหญิงที่มีบุตรอายุไม่เกิน 1 ปี เป็นครัวเรือนตัวอย่างทุกครัวเรือน จำนวน 5,380 ครัวเรือน

กลุ่มที่ 2 ครัวเรือนอื่น ๆ ให้เลือกครัวเรือนตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ คือ ในเขตเทศบาล เลือกจำนวน 18 ครัวเรือน ต่อชุมรุมอาคาร และนอกเขตเทศบาล เลือกจำนวน 15 ครัวเรือนต่อหมู่บ้าน จำนวน 24,237 ครัวเรือน

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ไปสัมภาษณ์สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างในเดือนพฤษภาคม 2552